

Riksdagspartiernas svar på frågor om tvångsäktenskap från nätverket: ”Män mot Hedersförtryck” (MMHF)

Se även MMHF:s kommentar till partiernas svar

Fråga 1	Är ni beredda att under den kommande mandatperioden medverka till att det blir en särskild lagstiftning mot tvångsäktenskap?
M	Alliansregeringen tar allvarligt på frågan om tvångsäktenskap och har därför tagit fram en särskild handlingsplan för att förebygga och hindra giftermål genom tvång. Som en del i handlingsplanen har en utredare tillsatts för att se hur skyddet mot tvångsäktenskap kan stärkas i lag. Utredaren har fått i uppdrag av oss att särskilt se över om det finns behov av en särskild straffbestämmelse
FP	Ja. Vi har också tagit initiativ till att regeringen nu utreder att införa tvångsäktenskap som ett särskilt brott
KD	Ja. Kristdemokraterna vill kriminalisera tvångsäktenskap i särskild lag
C	Ja, Centerpartiet är emot all form av tvång. Regeringen har tillsatt en utredning för att titta på hur problematiken med anledning av barn- och tvångsäktenskap. Syftet är att se hur det med civilrättslig och straffrättslig lagstiftning bäst går att förebygga och förhindra barn och tvångsäktenskap.
MP	Tvångsäktenskap är ett allvarligt brott och en kränkning av den personliga integriteten. Miljöpartiet är starkt engagerade mot tvångsäktenskap och anser att det är en av de viktigaste frågorna inom jämställdhetspolitiken. Men vi anser inte att det är aktuellt att införa en särskild lag mot tvångsäktenskap. Det är förbjudet enligt svensk lag att tvinga någon att gifta sig, 5 kap. 5 § äktenskapsbalken. Miljöpartiet kommer inte att agera för en annan lagstiftning än den vi redan har. Vårt nuvarande förbud mot tvångsäktenskap är en fullständig juridisk grund för de myndigheter som ska besluta om äktenskap kan ingås
S	Att bekämpa tvångsäktenskap är viktigt. Den utredning som tillsattes under den socialdemokratiska regeringen 2005 kom fram att det inte förelåg behov av att införa någon särskild brottsrubricering för tvångsäktenskap. Utredningen menade att de handlingar som kan föregå ett tvångsäktenskap redan är kriminaliserade. Men att kriminalisera tvångsäktenskap skulle vara en viktig markering från samhällets sida mot det oacceptabla tvång och förtryck som unga utsätts för. Därför är vi beredda att se över problematiken ytterligare
V	Ja, Vänsterpartiet driver frågan om kriminalisering sedan tidigare
Fråga 2	Vilket straff anser ni att den förälder ska ha, som tvingar sitt barn att gifta sig med en person, som han eller hon inte vill leva med ?
M	Den som tvingar någon annan till äktenskap kan redan idag, beroende på omständigheterna, dömas till brott som olaga tvång, misshandel eller olaga hot. Regeringens utredare har, som nämnts ovan, fått i uppdrag att överväga om det finns skäl att införa ett särskilt straff för tvångsäktenskap och en straffbestämmelse mot barnäktenskap
FP	Det är för tidigt att svara på, men det handlar om en allvarlig kränkning av en annan människas frihet och framtid och ska självklart bestraffas därefter.
KD	Den frågan måste man titta närmare på. Regeringen har tillsatt en utredning om tvångs- och barnäktenskap för att inhämta mer kunskap om detta och för att föreslå åtgärder för att motverka tvångs- och barnäktenskap. I det sammanhanget får också straffsatsen bestämmas.
C	Självklart ska denna fråga vara upp till experter inom straffrätt att avgöra. Sådana frågor bör inte besvaras av politiker. Utifrån Barnrättskonventionen, konventionen för de mänskliga rättigheterna och den svenska straffskalan bör ett lämpligt straff tillämpas för att både agera normbildande och upprätthållande till de offer som utsätts för detta brott.
MP	I dag kan den som tvingar någon att gifta sig straffas för t.ex. olaga tvång. Detta straff är nödvändigt och bra mot att tvinga någon annan att gifta sig. Men det kan finnas ytterligare behov

	av straffreglering mot tvångsäktenskap. Därför inväntar vi slutsatserna från den pågående utredningen Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap.
S	Redan idag kan handlingar som vidtas för att förmå någon att ingå äktenskap bestraffas enligt en rad olika bestämmelser i brottsbalken. Straffen är olika beroende på vilken typ av handlingar det rör sig om och hur grova de är. Om det behövs ett nytt särskilt brott mot tvångsäktenskap och vilket straff som i så fall skulle vara aktuellt är något som vi får ta ställning till i samband med att eventuell ny lagstiftning utformas.
V	Vänsterpartiet har inte tagit ställning till straffsats men vi hänvisar till Utredningen om människohandel (SOU 2008:41) som föreslår ett fängelsestraff på högst två år för barnäktenskap. Ett straff som även kan vara möjligt för tvångsäktenskap vid en kriminalisering.
Fråga 3	Vilket straff anser ni att den person ska ha, som på olika sätt medverkar till att ett tvångsäktenskap kan genomföras?
M	Se fråga 2.
FP	Se fråga 2. Vi anser att medverkan till barn- eller tvångsäktenskap ska vara straffbart.
KD	Svar som ovan
C	Se svar ovan.
MP	Se svar ovan.
S	Om det behöver ske förändringar i straffbestämmelserna är något som vi får ta ställning till i samband med att eventuell ny lagstiftning utformas.
V	Vänsterpartiet har inte tagit ställning till någon straffsats.
Fråga 4	Hur vill ni att Sverige ska använda sig av internationellt samarbete för att bekämpa tvångsäktenskap och ge stöd åt dem som drabbas av den här sortens brottslighet?
M	Sverige bör påtala att det är ett brott mot internationella konventioner att tvinga barn och unga in i äktenskap i relevanta inter-nationella forum och uppmana de länder som har reservationer mot dessa bestämmelser att ta bort dem. Vi kan också verka för att FN:s arbete med att bekämpa barnäktenskap och tvångsäktenskap stärks.
FP	Tvångsäktenskap måste bekämpas både genom lagstiftning, opinionsbildning och förebyggande arbete. Nyamko Sabuni (FP) har som integrations- och jämställdhetsminister tagit fram den första nationella handlingsplanen mot hedersrelaterat våld i Sverige, vilket också ger effekt när det gäller tvångsäktenskap. Vi har redan följt upp med att ge Ungdomsstyrelsen i uppdrag att kartlägga det förebyggande arbete som sker mot tvångsäktenskap och barnäktenskap, och även lyfta fram goda exempel från andra länder. Den nya utredningen, med uppdrag att specifikt ta fram konkreta förslag mot just tvångsäktenskap, är nästa steg. Utredningen ska ge oss förslag på hur kunskapen kan öka, myndigheternas samverkan förbättras och det förebyggande arbetet stärkas (förutom alltså att lagen ska kunna vässas). En speciell fråga av internationell betydelse är att svensk lag i dag ger goda möjligheter att erkänna ett äktenskap som ingåtts utomlands. Vi behöver se över de reglerna så att de inte öppnar för erkännanden av utländska tvångsäktenskap. Bland annat behöver reglerna om svenskt erkännande av utländska fullmaktsäktenskap analyseras noga. Vi tar också upp frågan om tvångsäktenskap i Folkpartiets integrationspolitiska program, som jag bifogar som pdf-fil. Ni är givetvis välkomna att återkomma om ni har ytterligare frågor. Än en gång tack för att ni tog kontakt.
KD	Sverige måste samarbeta med andra länder polisiärt mm. för att förhindra att tvångsäktenskap äger rum. Samarbete med andra länder kan också ge ett större kunskapsunderlag i vårt fortsatta arbete mot tvångsäktenskap.
C	Polissamarbetet i EU är viktigt. Stockholmsprogrammet, EU:s strategi för samarbetet på det rättsliga och inrikes området som förhandlades fram under det svenska ordförandeskapet i EU, innehåller förslag om ett europeiskt utbildnings- och utbytesprogram för poliser från EU:s medlemsländer. Syftet är att de ska bli mer bekanta med varandras system och sätt att arbeta samt

	att öka kunskapen om de möjligheter det europeiska polissamarbetet erbjuder.
MP	Sverige bör ta tillvara på den kunskap som andra länder har i arbetet mot tvångsäktenskap. England har t.ex. ett långt utvecklat arbete i landet samt utrikes för att förhindra tvångsäktenskap. Där kan vi dra lärdomar av deras arbete. I övrigt anser vi också att det är viktigt att ge stöd till kvinnojourernas verksamhet som möter många av dem som fallit offer för begränsning av livsutrymme av sin familj och påtryckningar och hot om tvångsäktenskap.
S	Det behövs utbildnings- och informationsinsatser för att åstadkomma attitydförändringar, både i Sverige och internationellt. Det är också viktigt att uppmärksamma de internationellt konventioner som en rad länder skrivit under och som slår fast mänskliga fri- och rättigheter och avskaffande av diskriminering av kvinnor.
V	Eftersom det vi en kriminalisering blir ett brott som svenska medborgare inte allt för sällan blir utsatt för i andra länder krävs det naturligtvis ett internationellt samarbete. Vi anser att ett samarbete med kvinnoorganisationer internationellt är ett bra sätt att hjälpa och stödja kvinnor.

Män mot hedersförtryck kommenterar partiernas svar:

Brett stöd för lag mot tvångsäktenskap, men oenighet inom blocken

Den borgerliga alliansen och de röd-gröna är båda överens om att bekämpa det allvarliga brottet, tvångsäktenskap. Totalt verkar det finnas en majoritet för en särskild lag mot tvångsäktenskap. Det råder dock inte full enighet inom blocken om att det verkligen behövs lagstiftning som markering och medel mot detta människorättsbrott.

Inom alliansen tycks Moderaterna sakna en principiell hållning i frågan och gömmer sig bakom den pågående utredningen. Övriga tre partier ger principiella besked som bara kan tolkas som att man är för särskild lagstiftning. Vi hoppas verkligen att denna FP:s, KD:s och C:s principuppfattning även ska vinna över M

Bland de röd-gröna säger Miljöpartiet att tvångsäktenskap är ett allvarligt brott och att detta är en viktig jämställdhetsfråga. Trots dessa stora ord tycks partiet tyvärr anse att detta allvarliga människorättsbrott ska gömmas undan i bestämmelser mot olaga tvång i allmänhet. Denna MP:s motsägelsefulla hållning kontrasterar mot S besked om, att särskild lagstiftning kan behövas som viktig samhällelig markering och V: s deklarerade principuppfattning att kriminalisering bör ske. Förhoppningsvis kan S och V övertyga MP om att samhället måste sätta ned foten rejält genom särskild lagstiftning

De som tvekar om att införa en särskild lag mot tvångsäktenskap och vill gömma problemet inom det allmänna begreppet ”olaga tvång” måste ändå beakta följande. Tvångsäktenskap sker varje år mot ungdomar boende i Sverige. Ungdomsstyrelsens undersökning visade att C:a 8 000 unga människor är allvarligt oroade över att inte själva få bestämma över sitt val av äktenskapspartner. Trots detta har ingen lagförts för tvångsäktenskap med hjälp av olaga tvångs paragraferna. *I Norge däremot, där finns det en sådan särskild lag, och där har brottet*

gått till domstol och lett till fällande domar. Sverige bör verkligen inte vara sämre i försvaret av ungdomars mänskliga rättigheter.

Hårda straff för både förövare och medhjälpare

Vad gäller straffsatserna för de som tvingar någon till äktenskap är det förståeligt att partierna inte kan ge entydiga besked. Svaren talar dock om, att alla partier anser att tvångsäktenskap är ett allvarligt brott. Straffbestämmelserna i särskild lag bör rimligen då sättas utifrån denna uppfattning och inte utifrån synen att tvångsäktenskap är som vilket annat olaga tvång som helst. Partierna bör också betänka, att om en lag mot tvångsäktenskap ska bli effektiv krävs, att *både förövarna och deras medhjälpare bestraffas. En särskilt lång preskriptionstid behövs också för detta avskyvärda brott, som oftast drabbar ungdomar*

Vem skapar en internationell strategi mot tvångsäktenskap?

Internationell samverkan mot tvångsäktenskap tycker alla partier är viktigt. Inget block och inget parti har dock några nya idéer eller någon verkligt genomtänkt strategi för dessa nödvändiga internationella insatser. Det mesta handlar om att rulla vidare i samma gamla spår, som hittills inte resulterat i någon minskning av tvångsäktenskapen. På detta område kan partierna inte huka sig bakom pågående utredning. *Oavsett inställning till särskild lag mot tvångsäktenskap behövs en stark internationell strategi mot tvångsäktenskap. Vilket block eller parti kan presentera detta före valet?*

(Se även MMHF:s remissvar till den hårt kritiserade utredningen: SOU 2008:41
”Människohandel och barnäktenskap - ett förstärkt straffrättsligt skydd”